01.07.2025

Fundusze Europejskie

ObronnoŚć i odpornoŚć dla samorządów
Wykład 1

Dr MichałPiekarski

Instytut Studiów Międzynarodowych i BezpieczeŃstwa UWr

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita Polska

Dofinansowane przez Unię Europejską

01.07.2025

Agenda

- **Charakterystyka współczesnych zagrożeń wojennych - hybrydowych i konwencjonalnych**
- **Wnioski z działań prowadzonych na Ukrainie**
- **Możliwe scenariusze działań hybrydowych i wojennych na obszarze Polski**

Współczesne zagroŻenia

- Gdy mowa o zagrożeniach w aktualnej sytuacji należy podzielić je na dwie kategorie
- Zagrożenia hybrydowe (poniżej progu otwartej wojny)
- Zagrożenia konwencjonalne (otwarty konflikt zbrojny)

01.07.2025

zagroŻenia hybrydowe

- Zgodnie z definicją z KPZK (nie ma definicji ustawowej)
- „działania zmierzające do osiągnięcia celów politycznych i strategicznych agresora. Prowadzone są w sposób wielowymiarowy, skryty, utrudniający identyfikację przeciwnika i przypisanie odpowiedzialności za nie sprawcy. Działania te prowadzone są przez podmioty państwowe i/lub niepaństwowe w sposób zaplanowany i skoordynowany, często rozłożone w dłuższym czasie oraz łączą różne środki wywierania nacisku i uzależniania od potencjalnego agresora. Mogą być prowadzone przy użyciu środków politycznych, ekonomicznych, prawnych, militarnych i społecznych, w tym z wykorzystaniem różnego rodzaju kanałów komunikacji społecznej. Mogą również być prowadzone pośrednio, z wykorzystaniem lokalnych podmiotów, organizacji i osób prywatnych, co utrudnia wykrycie i przeciwdziałanie im.”

zagroŻenia hybrydowe

- Hoffman 2007 „Wojny hybrydowe zawierają w sobie szereg różnych sposobów działania, w tym działania konwencjonalne, nieregularne formacje i taktykę, działania terrorystyczne i kryminalny nieporządek”
- Utożsamia się wojnę hybrydową z innym niż typowa konwencjonalna wojna sposobami działania

zagroŻenia hybrydowe

- „Weaponizacja” - użycie wszystkiego (M. Galeotti) - użycie jako broni nie tylko samej broni ale także norm prawnych (*Lawfare)* kultury, narracji (propaganda, dezinformacja)
- Seely (2020) wyróżnia sfery rosyjskiej wojny hybrydowej : governance (religia, kultura, prawo), gospodarka i energia, polityka i przemoc polityczna, siła militarna, dyplomacja, informacja i wojna narracji

01.07.2025

zagroŻenia hybrydowe

- Użycie siły lub groźby jej użycia w sposób niekonwencjonalny - utrudniający reakcję, dezorientujący
- Na przykład pod fałszywą flagą („terroryści” „ zielone ludziki”) - z przyznaniem się do winy rzekomych sprawców lub bez
- Użycie siły jest wspomagane przez inne działania, kształtujące narrację.

01.07.2025

ZagroŻenia hybrydowe

- Obejmują szereg narzędzi – kinetycznych oraz niekinetycznych w tym:
- Dezinformacja
- Promowanie radykalnych (antysystemowych) postaw społecznych i politycznych
- Działania ekonomiczne
- Działania polegające na użyciu jako broni historii i kultury
- Działania wywiadowcze
- Działania sabotażowe w szczególności wobec infrastruktury krytycznej
- Działania terrorystyczne
- Inne, nakierowane na dezintegrację społeczeństwa i podważenie zaufania do instytucji państwa

MożliwoŚci działania Rosji

- W sytuacji kryzysu armii konwencjonalnej, wpływu sankcji na gospodarkę w tym przemysł zbrojeniowy
- Działania hybrydowe mogą okazać atrakcyjne jako wymagające niższych kosztów
- Mniejsze ryzyko eskalacji - Rosji nie stać na wojnę z NATO

38
38

Koszty

- Su-34 kosztuje ok 50 mln USD i sam nic nie znaczy na polu walki (liczy się większa liczba, infrastruktura, środki rażenia)
- 50 mln USD na działania dywersyjne - ogromna suma

ZagroŻenie

- Rosja trafnie niestety zidentyfikowała już zachodnie w tym Polskie wsparcie dla Ukrainy jako środek ciężkości - kluczowy dla wyniku wojny
- Pojawiły się otwarte wezwania do prowadzenia działań terrorystycznych („partyzanckich”) w Europie przeciwko NATO i USA
- Nie bez powodu mamy stopień alarmowy Bravo na obszarze całego kraju oraz poza nim dla infrastruktury energetycznej

01.07.2025

ZagroŻenia hybrydowe ỳ zagroŻenie w Polsce

- Główny kierunek zagrożenia – Rosja i Białoruś
- Dotychczasowe formy aktywności: dezinformacja, sztucznie wywołana presja migracyjna
- Działania sabotażowe w szczególności wymierzone w infrastrukturę krytyczną

Przykład?

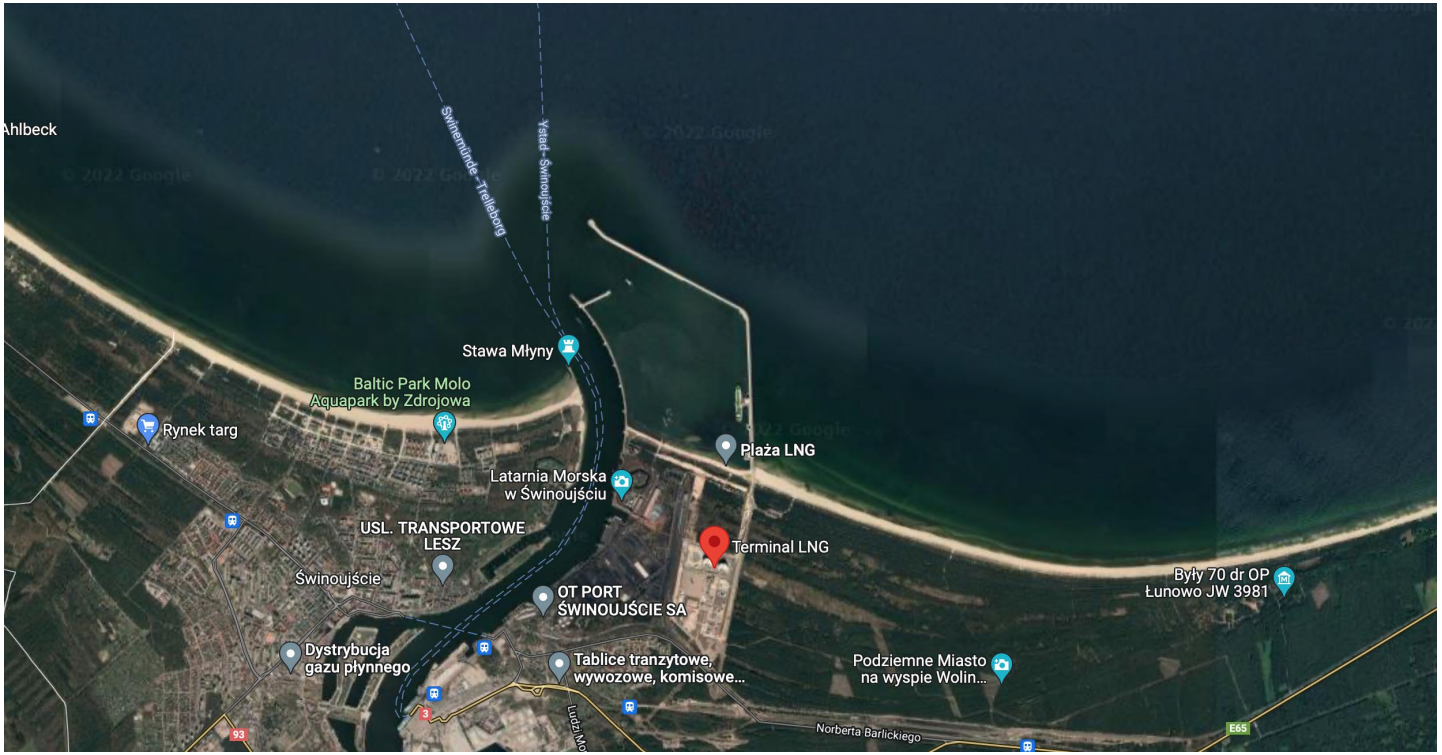
Ahlbeck
Swinemünde-Trelleborg
Ystad - Świnoujście
Stawa Młyny
Baltic Park Molo
Aquapark by Zdrojowa
Rynek targ
Plaża LNG
Latarnia Morska
w Świnoujściu
USL. TRANSPORTOWE
LESZ
Terminal LNG
Świnoujście
OT PORT
ŚWINOUJŚCIE SA
Były 70 dr OP
Łunowo JW 3981
Dystrybucja
gazu płynnego
Tablice tranzytowe,
wywozowe, komisowe...
Podziemne Miasto
na wyspie Wolin...
Norberta Barlickiego
E65
93
3

Przykład?

- W sytuacji gdy zależni jesteśmy od dostaw gazu z zagranicy - nawet udowodnienie możliwości przerwania dostaw np. przez gazoport może zostać wykorzystane do siania paniki poprzez działania dezinformacyjne

01.07.2025

ZagroŻenia hybrydowe ỳ zagroŻenie dla IK

- Infrastruktura krytyczna (oraz do niej zbliżona) jest szczególnie wrażliwa
- Zakłócenie jej działania – pozwala pozbawić ludność dostępu do dóbr i usług
- To zakłócenie pozwala rozsiewać narracje będące po myśli przeciwnika
- Casus: braki paliw w lutym 2022 – to było łagodne
- Istnieje szereg potencjalnych scenariuszy bardziej zaawansowanych działań

A więc co jeŚli• ?

- Nastąpią ataki wymierzone w linie energetyczne najwyższych i wysokich napięć, lub stacje elektroenergetyczne
- Ataki mogą być symultaniczne - maksymalizujące efekt ataku
- Sprawcy mogą te ataki powtarzać, starając się udaremnić próby napraw
- A do ataku przyzna się nieznana wcześniej „Narodowa Armia Kamratów” żądająca aby deportować z Polski wszystkich Ukraińców?

A więc co jeŚli?

- Dojdzie do powtarzających się ataków na sieć trakcyjną, torowiska, urządzenia sterowania ruchem kolejowym
- I nastąpi to w okresie wzmożonego zapotrzebowania na transport (czyli....teraz)

01.07.2025

ZagroŻenia hybrydowe ỳ zagroŻenia powszechne

- Obserwowane są także działania „niskiego poziomu”
- Bardzo tanie, bardzo proste, wręcz prymitywne akcje
- Sabotażyści „jednorazowego użytku” werbowani przez internet
- Podpalenia obiektów – np. hali targowej, udaremnione podpalenie zakładów chemicznych we Wrocławiu
- Działania proste ale nękające i angażujące siły i środki.

ZagroŻenia konwencjonalne

- Wojna otwarta
- Atakujący nie ukrywają własnej tożsamości
- Działania prowadzone są w sposób połączony, zarówno na lądzie, morzu, w powietrzu, przestrzeni kosmicznej, spektrum elektromagnetycznym oraz cyberprzestrzeni
- Przykład: Pocisk rakietowy wystrzelony z morza, na cel na Dolnym Ślasku, naprowadzany przy pomocy nawigacji satelitarnej

Gdynia
Słupsk
Lębork
Gdańsk
Koszalin
Elbląg
Tczew
Gołdap
Suwałki
Gizycko
Mrągowo
Ełk
Augustów
Olsztyn
Świnoujście
Szczecinek
Chojnice
Szczecin
Stargard
Grudziądz
Piła
Bydgoszcz
Toruń
Łomża
Białystok
Ostrołęka
Polska
Gorzów
Wielkopolski
Inowrocław
Włocławek
Gniezno
Płock
Poznań
Frankfurt
nad Odrą
Konin
Warszawa
Siedlce
Pruszków
Otwock
Piaseczno
Biała Podlaska
Zielona Góra
Leszno
Kalisz
Łódź
Chociebuż
Głogów
Piotrków
Trybunalski
Radom
Lublin
Legnica
Drezno
Görlitz
Jelenia Góra
Wałbrzych
Liberec
Uście
nad Łabą
Częstochowa
Kielce
Ostrowiec
Świętokrzyski
Opole
Zamość
Stalowa Wola
459,44 km
400,00 km
200,00 km
0
E28
E65
E77
E67
E75
E261
E30
E40
E372
20
11
13

ZagroŻenia konwencjonalne - Rosja

- Rosja – wciąż posiada potencjał lotniczy
- Słabszy jakościowo niż zachodni, silny ilościowo’
- Zdolność do ataków na obiekty infrastruktury krytycznej
- Casus Ukrainy – zmasowane naloty na infrastrukturę energetyczną, paliwową i inne cele stacjonarne

ZagroŻenia konwencjonalne - Rosja

- Rosja posiada wciąż istotny potencjał morski
- Może próbować blokady morskiej i przecięcia linii komunikacyjnych
- Jest w stanie go wykorzystać także by atakować cele w głębi lądu
- Tak działo się już w Ukrainie (ostrzał pociskami Kalibr)
- Tak, Dolny Śląsk znajduje się w zasięgu ognia rosyjskiej marynarki wojennej

ZagroŻenia konwencjonalne - Rosja

- Czy wybuchnie „duża” wojna w Europie?
- Rosja utraciła co najmniej 165 000 zabitych żołnierzy, rannych jest prawdopodobnie co najmniej 3-4x tyle a więc co najmniej pół miliona rannych. Nie wiemy ile to trwale wyłączeni (okaleczeni)
- Ta liczba nie obejmuje osób poszkodowanych psychicznie – w tym tych którzy odczują skutki udziału w wojnie później (opieka psychologiczna w Rosji nie istnieje)
- Rosja utraciła co najmniej 3821 czołgów i 8256 wozów opancerzonych / BWP
- Odtworzenie tego potencjału zajmie lata przy czym Rosja nie rozwija się jakościowo
- Kolejna agresja lądowa w Europie? Nie szybciej niż za 5 lat

ZagroŻenia konwencjonalne - Rosja

- To oznacza że mamy jeszcze czas zanim „duża” wojna stanie się prawdopodobna
- Gdyż Rosja uzyska zdolność do jej wywołania
- To oznacza czas na budowę odporności państwa